

Observații la ”Proiect de Ordonanță de urgență pentru stabilirea unor măsuri privind obiectivele de investiții pentru realizarea de amenajări hidroenergetice în curs de execuție precum și a altor proiecte de interes public major care utilizează energie regenerabilă”, postat în 22 noiembrie 2022

Către: Guvernul României; Ministerul Energiei; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Ministerul Justiției; Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

Proiectul de OUG în cauză, cunoscut ca ”ordonanța ecocidelor” reprezintă cel mai amplu atac asupra patrimoniului natural al României, pentru că prevede distrugerea a 20 de situri Natura 2000, distrugerea a două parcuri naționale și mutilarea unui al treilea parc național, distrugerea unui sit Ramsar și a zeci de corpuri de apă naturale. Niciodată în istoria țării guvernul nu a emis un act individual cu impact distructiv atât de amplu.

Politicienii anti-natură și-au dat seama, după ani de încercări, că proiectele ilegale în cauză nu au nicio șansă să obțină, legal, acord de mediu, și le exceptează prin OUG de la evaluare de mediu. Cum ar putea promovarea unor ilegalități să reprezinte o urgență, o urgență care să justifice emiterea unei ordonanțe de urgență??

Este cert că nu este nicio urgență, din moment ce legea analoagă, care avea exact același scop, să ajute aceleași proiecte hidroenergetice ilegale să ocolească evaluarea de mediu, a fost amânată de CCR de 7 ori și apoi a fost respinsă ca neconstituțională (Dosar 839Al/2022). Iar literatura științifică prevede o singură soluție pentru lucrările ilegale efectuate deja la o parte dintre proiecte, reconstrucția ecologică a suprafețelor afectate (Water Resources Management: Methods, Applications and Challenges, Chap. 5; ISBN: 978-1-53618-297-2).

Întreaga motivație a ordonanței de urgență, care folosește o prezumtivă finanțare UE ca pretext, a căzut chiar în ziua în care proiectul de ordonanță a fost postat. În 22 noiembrie 2022 Comisia Europeană a trimis către societatea civilă românească adresa Ares(2022)8053032 – 22/11/2022. Există în acest moment trei inițiative analoage, care au același scop, să ajute proiectele ilegale în cauză, cu un impact de mediu negativ catastrofal, să ocolească evaluarea de mediu obligatorie prin lege. Este vorba de proiectul de ordonanță de urgență în cauză și de proiectele de lege B711 și B712. Comisia Europeană a comunicat, în adresa menționată mai sus, că ”nu va ezita să ia măsurile corespunzătoare în cazul în care astfel de propuneri sunt adoptate”. Deci Comisia va face exact opusul a ceea ce se menționează în Nota de Fundamentare falsă. Nu va finanța proiectele ilegale, ci va deschide procedura de infringement pentru încălcarea legislației comunitare.

Ordonanța este chiar mai periculoasă decât conținutul său intrinsec, se observă că stimulează autoritățile certate cu legislația de mediu, la modul general. Consiliul Județean Gorj, autoritatea care a emis autorizația de construire ilegală pentru proiectul hidroenergetic din Defileul Jiului, anulată de Curtea de Apel București, nu se mulțumește cu distrugerea Jiului de la Livezeni până la Bumbești-Jiu, a solicitat oficial ca Jiul să fie distrus până la Vădeni, ca proiectul ceaușist „AHE a Râului Jiu pe sectorul Valea Sadului – Vădeni” să fie adăuga în OUG! (adresa 20096/24.11.2022)

<https://www.radioinfinite.ro/2105-cj-gorj-adresa-catre-guvern-ce-au-cerut-sefii-judetului/>

Niciun fel de obiective energetice nu pot fi considerate situații excepționale, în condițiile în care "România este țara din UE cu cea mai mare independență energetică".

<https://www.bursa.ro/forumul-brcc-romania-este-tara-din-ue-cu-cea-mai-mare-independenta-energetica-si-prezinta-oportunitati-remarcabile-de-investitii-84802644>

Cu atât mai puțin niște proiecte insignifiante energetic, care ar putea să înceapă să producă doar peste câțiva ani, cu costuri imense, care le fac absolut nerentabile. Cel mai avansat, proiectul din Defileul Jiului, este de fapt cu stadiul lucrărilor la cca. 50% (nu 90%, cum prezintă "industria știrilor false") și mai trebuie să înghită 75 de milioane de euro, ca apoi în majoritatea zilelor să nu funcționeze, din cauza debitului redus.

<https://www.rfi.ro/emisiunile-rfi-ro-150731-biolog-calin-dejeu-jiu-secat-proiect-hidro>

Proiectul de OUG încalcă Directiva EIA, care prevede la art. 2, alin. 4 că:

"Fără a aduce atingere articolului 7, în cazuri excepționale, statele membre pot excepta un anumit proiect de la dispozițiile prevăzute de prezenta directivă, în cazul în care aplicarea dispozițiilor în cauză ar afecta negativ obiectivul proiectului, cu condiția ca obiectivele prezentei directive să fie realizate."

Ori principalul scop al ordonanței este ca niște proiecte ilegale, cu impact negativ de mediu devastator și ireversibil, oprite prin hotărâri judecătorești definitive sau prin decizii de respingere a solicitării acordului de mediu, să fie ajutate să ocolească evaluarea de mediu. Acest scop este exact opusul realizării obiectivelor directivei. Proiectul de OUG încalcă Directiva Habitate, pentru că presupune distrugerea a 20 de situri Natura 2000, fără evaluare adecvată.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit, în cauza C-399/14, că "executarea unui proiect care poate afecta situl în cauză în mod semnificativ și care nu este supus, înainte de a fi autorizat, unei evaluări conforme cu cerințele articolului 6 alineatul (3) din Directiva Habitate nu poate fi continuată după includerea acestui sit pe lista SIC decât cu condiția excluderii probabilității sau a riscului de deteriorare a habitatelor sau de perturbări care afectează speciile și care pot avea un efect semnificativ în raport cu obiectivele acestei directive". Deci proiectele la care s-au continuat ilegal lucrările, fără evaluare adecvată, după desemnarea siturilor Natura 2000 afectate, nu pot continua (la proiecte hidroenergetice ceașiste este imposibilă excluderea impactului semnificativ). Iar Directiva Habitate nu are niciun fel de excepții pentru situații excepționale, reale sau inventate.

Proiectul de OUG încalcă Directiva Cadru privind Apa, pentru că presupune distrugerea completă a zeci de corpuri de apă, râuri naturale, în condițiile în care jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene stabilește, în cauza C-461/13, că este ilegală chiar și deteriorarea unui singur element de calitate, cu o singură clasă. Nu se poate invoca interesul public major, pentru că Constituția României stabilește că reglementările comunitare cu caracter obligatoriu au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne. Deci legea Șarpatin nu se poate aplica, pentru că jurisprudența CJUE prevede, în cauza C-346/14, că deciziile autorităților unui stat membru nu pot să se limiteze să invoce într-un mod abstract interesul public major pe care îl prezintă producerea de energie regenerabilă, ci trebuie să se întemeieze

pe o analiză științifică detaliată și specifică acestui proiect, înainte de a concluziona că sunt îndeplinite condițiile unei derogări de la interdicția deteriorării.

Mai mult, Curtea Supremă din Spania a decis, în baza acestei jurisprudențe a CJUE și chiar pe cazul unui proiect de baraj, analog, că nu este de interes public major, că pentru a desemna un proiect ca fiind de interes public major trebuie efectuat un studiu comparativ care să stabilească care este interesul public major, care trebuie să domine asupra intereselor afectate, și considerarea lor ca fiind inferioare față de interesul major (sentința nr. 424/2020).

<https://www.poderjudicial.es/search/openDocument/789a68b10fe99aab>

Niciunul dintre proiectele în cauză nu este stabilit ca fiind de interes public major, într-un mod legal, respectând legislația comunitară.

Proiectul de OUG încalcă și Directiva 2003/87/CE, care prevede că:

”În cazul activităților bazate pe proiecte de producere de energie hidroelectrică cu o capacitate de producție care depășește 20 MW, statele membre se asigură, atunci când aprobă asemenea activități bazate pe proiecte, ca orientările și criteriile internaționale aplicabile, inclusiv cele conținute în raportul final din 2000 al Comisiei Mondiale a Barajelor „Baraje și dezvoltare: un nou cadru pentru luarea de decizii”, să fie respectate pe durata punerii în aplicare a unor asemenea activități bazate pe proiecte.”

Proiectul de OUG se încadrează la infracțiunile de la art. 51, alin. (1), litera c) din OUG 57/2007. Pentru că la proiectul din Defileul Jiului, la cel de la Răstolița și la cel de pe sectorul Cornetu – Avrig al Oltului avem deja publicații științifice, studii de impact plătite chiar de Hidroelectrica, studii finanțate prin POS Mediu și rapoarte ale specialiștilor de top la nivel mondial care atestă impactul negativ semnificativ asupra speciilor și habitatelor (inclusiv prioritare!) pentru care au fost desemnate siturile Natura 2000 care vor fi distruse.

Proiectul de OUG reprezintă și o formă de fraudare a fondurilor europene. Și mai grav este că este vorba de o fraudare guvernamentală! S-au folosit fonduri europene pentru studii/strategii, iar concluziile acestora sunt acum încălcate, este ca și cum banii au fost folosiți pentru altceva. Pe proiectul cu cod SMIS 1314, cu autoritatea de management în cadrul Ministerului Mediului, s-a concluzionat că trebuie menținut debitul actual pe Jiu, în situl Natura 2000 Defileul Jiului. În raportul întocmit de Universitatea Ovidius din Constanța o măsură esențială este: ”Menținerea debitelor actuale pe Jiu și afluenții acestuia”.

”Strategia de dezvoltare economică, socială și de mediu a Văii Jiului” prevede ”garantarea principiului de ne-deterioare a râurilor în cazul proiectelor de infrastructură pentru generarea de energie hidro”. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene îndeplinește rolul de coordonator național pentru implementarea Inițiativei Valea Jiului, în cadrul căreia a fost finanțată strategia. Și este de o gravitate fără precedent că strategia este aprobată prin HG 901/2022, de către Guvernul Ciucă, iar acum același guvern Ciucă își încalcă propria hotărâre prin emiterea ordonanței ecocidelor.

La Islaz a fost implementat un proiect Life în 2010, având ca parteneri WWF, SOR, agențiile de mediu județene și Parcul Natural Persina din Bulgaria, în situl Natura 2000 Confluența Olt – Dunăre. Acum vine Guvernul României și distruge complet situl Natura 2000, cu tot cu întreaga investiție verde reprezentată de proiectul în cauză.

Prin proiectul "Managementul conservativ și participativ al sitului ROSCI0190 PENTELEU", SMIS – CSNR 7164, s-a întocmit planul de management al sitului Natura 2000 Penteleu, iar acum vine guvernul și distruge toată rețeaua hidrografică a sitului, afectând cât se poate de grav integritatea ariei naturale protejate.

Și lista fraudării poate continua.

Este încălcată și Convenția privind Diversitatea Biologică, ratificată prin legea 58/1994. Ținta Aichi 12 constă în a preveni extincția speciilor și a îmbunătăți starea de conservare a speciilor amenințate. Proiectul de OUG implică nu îmbunătățirea, ci degradarea stării de conservare a zeci de specii amenințate. Cel mai grav este că implică exterminarea singurei populații viabile românești de lostrită, la Răstolița, devastarea coloniei de cormoran mic de la Islaz și diminuare cu cca. 20 de kilometri a traseului migrației sturionilor, deja dramatic diminuat de construirea barajelor deja existente ale aceleiași companii hidroenergetice "promovate" de proiectul de OUG. Este încălcată și legea 5/1991, prin care România a aderat la Convenția de la Ramsar, prin distrugerea sitului Ramsar "Confluența Olt-Dunăre" și prin încălcarea principiului utilizării raționale a zonelor umede.

Ordonanța ecocidelor reprezintă exact opusul respectării "Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030", care prevede refacerea a cel puțin 25 000 km de râuri cu curs liber.

Ordonanța ecocidelor încalcă și legea 13/1993, prin care România a aderat la "Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa" (Convenția de la Berna), prin distrugerea habitatelor și implicit exterminarea a zeci de populații ale speciilor protejate de convenție.

O altă convenție încălcată de acest proiect de OUG este Convenția Carpatică, publicată în M.O. nr. 879 din 27 octombrie 2006, care prevede că părțile "vor dezvolta politici care au ca scop conservarea cursurilor naturale de apă".

Iar "Convenția pentru protecția fluviului Dunărea", publicată în M. O. nr. 41 din 27 februarie 1995, este încălcată prin ample distrugerii ale principalilor afluenți ai Dunării din România, Mureșul, Jiul, Oltul și Siretul, și prin impactul grav asupra sturionilor. Legea nr. 451 din 8 iulie 2002 pentru ratificarea "Convenției europene a peisajului" este de asemenea încălcată. Convenția prevede, la art. 2, lit. d):

"Protecția peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea sa patrimonială derivată din configurația naturală și/sau de intervenția umană".

Un peisaj esențial al României, prin configurația sa naturală, este reprezentat de cursul inferior al Oltului, aval de Carpații Meridionali. Dacă ultimul eșantion din acest peisaj, reprezentat de cei cca. 20 de kilometri situați aval de Izbiceni, este distrus, avem o clară încălcare a "Convenției europene a peisajului". La fel stau lucrurile desigur și cu devierea în tuneluri de aducțiune a Jiului, dispariția singurului râu mare de munte care mai curge liber în Carpații Românești.

Foarte grav este și faptul că Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, membru IUCN, încalcă Rezoluția IUCN 008/2020 a IUCN. Și semnează pentru continuarea lucrărilor la barajul ilegal de la Surduc, dat ca exemplu negativ în primul ghid IUCN privind conectivitatea ecologică.

<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/PAG-030-En.pdf>

Impactul ecocidar al acestui proiect de OUG este triplat, dacă ținem cont de tipul de habitate afectat și de situația administrativă unică din România, în privința apelor.

Populațiile speciilor de apă dulce sunt cele mai devastate de pe Pământ, cu o scădere de 83% din 1970 până în prezent.

<https://freshwaterblog.net/2018/11/07/global-freshwater-species-decline-by-83-since-1970/>

Iar în România avem cea mai ridicată rată de distrugere a râurilor din Europa, din cauza conflictului de interese de la Apele Române. În baza conflictului de la Apele Române, Parlamentul European, în rezoluția P9_TA(2020)0377, "cere statelor membre să creeze cadre juridice prin care să se evite situațiile în care entitățile care gestionează corpuri de apă sunt finanțate din activități care deteriorează starea chimică și ecologică a acestora; cere statelor membre să separe în mod clar entitățile responsabile de gestionarea apelor de cele responsabile de evaluarea stării corpurilor de apă". Dar iată că Guvernul României, în loc să emită OUG care să rezolve conflictul de interese și să ne protejeze apele, să ne respecte dreptul la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic, face opusul, emite OUG pentru principalul complice al Apele Române în distrugerea apelor, Hidroelectrică.

În plus, "Lista Roșie Europeană a Habitatelor", publicată de Comisia Europeană (ISBN 978-92-79-61588-7), prevede ca pe primul loc între presiunile și amenințările la care sunt supuse habitatele de apă dulce sunt "modificările sistemului hidrologic". Faptul că Guvernul României vrea să ocolească evaluarea de mediu și dezbateră publică, în care opinia specialiștilor se poate pronunța, arată că avem un guvern de factură talibanică, care se teme de știință. Nimeni nu și-ar fi închipuit o asemenea decadere guvernamentală în România. Comparativ, în 2005, Guvernul României desemna Parcul Național Defileul Jiului în urma unui studiu al ICAS, semnat de zeci de specialiști, care descria astfel impactul proiectului hidroenergetic de acolo, cu o plasticitate dezarmantă, într-un limbaj pe înțelesul tuturor: "Râul Jiu, aidoma unui copac, va arăta ca un ciot: fără vârf și fără ramuri. Prundișul albiei, lipsit de elementul acvatic, dinamic, viu, sonor și într-o continuă schimbare cromatică de-a lungul orelor, se va înfățișa în toată slujenia, privirilor consternate. Apele vijelioase care conferă farmecul specific oricărui peisaj și mai ales spectaculozitatea acestor ultime chei sălbatice carpatine vor fi amuțit pentru totdeauna. În locul bulboanelor și al cascadelor înspumate, care odinioară înviorau aerul, va șerpui un molcom firisor de apă, absorbit de bălțile cu apă clocită, cu miazme insuportabile. O cloacă insalubră va alunga sălbăticiunile însetate și vizitatorii dornici de drumeție. Trecuta vegetație și flora specifică locală, reprezentată prin habitate rare și prioritar protejate prin legi europene și române, va mai dăinui încă câțiva ani doar în conștiința colectivă a bătrânilor. Aceștia vor putea povesti cu amărăciune isprava unor oameni haini, mândri că și-au desfigurat țara de podoaba frumuseților ei legendare, cântată cândva de barzi în versuri și proză".

Nu se știe dacă este adevărat că CSAT promovează aceste proiecte ilegale, dar dacă este adevărat este foarte grav, pentru că CSAT nu poate să încalce legea privind securitatea națională a României, iar distrugerea apelor este menționată la art. 3, lit. m) din legea respectivă. Și ar mai însemna că avem în CSAT o altă structură anti-democratică din moment ce, de ani de zile, 33 de mii de români cer CSAT să salveze Jiul, nu să promoveze distrugerea sa:

<https://campaniamea.de-clic.ro/petitions/opriti-distrugerea-defileului-jiului>

Este absolut inacceptabil faptul că draftul de OUG a fost conceput nu pe baza documentelor, ci pe baza știrilor false. Am ajuns la România să fie guvernată după

știrile false, nu după opiniile specialiștilor. Găsim în nota de fundamentare sintagma propagandei anti-mediu, anti-stat de drept: "energie curată". Proiectele în cauză nu reprezintă energie curată, acumulările din spate barajelor degajă cantități enorme de metan și dioxid de carbon. "Acumulările amenajărilor hidroelectrice reprezintă o sursă de gaze cu efect de seră de origine biogenă și în cazuri individuale pot atinge aceleași rate de emisii ca termocentralele".

<https://therevelator.org/methane-dams-reservoirs/>

Iar blocarea rețelei hidrografice, a deplasării naturale a sedimentelor, diminuează fixarea carbonului în mediul marin. Carbonul fixat de ecosistemele ripariene și de pe versanți care sunt afectate va ajunge de asemenea în atmosferă. Și lucrările masive, incluzând producția betonului, au o amprentă de carbon colosală.

Un alt fals grav pe care îl găsim în nota de fundamentare îl reprezintă etichetarea proiectelor în cauză ca reprezentând "energie verde". Avem o "Taxonomia Verde" a UE, din care face parte, ca anexă, "Raportul Final al Grupului de Experți Tehnici privind Finanțarea Durabilă".

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy-annexes_en.pdf

La pag. 225 documentul prevede: "Construirea de noi hidrocentrale nu trebuie să ducă la creșterea fragmentării râurilor..." Cum toate proiectele hidroenergetice din acest draft de OUG duc la creșterea fragmentării râurilor, niciunul dintre ele nu reprezintă o investiție "verde", durabilă.

De asemenea, este de notorietate publică faptul că, prin alocarea de fonduri publice imense pe proiectele anacronice, ceaușiste și nerentabile în cauză, în detrimentul unor proiecte sustenabile, rentabile, contemporane, se diminuează, la modul potențial, producția de energie electrică națională:

<https://www.declic.ro/opriti-ordonanta-barajelor/>

Nu există absolut nicio urgență care să fie rezolvată în vreun fel de aceste proiecte vechi de zeci de ani, nerentabile, și care doar peste câțiva ani ar putea să-și înceapă ridicol de insignifianta producție, pe deasupra cel mai scump curent.

<https://www.impact.ro/de-ce-este-controversata-decizia-guvernului-de-a-reactiva-hidrocentralele-din-arii-protejate-reprezinta-cel-mai-amplu-atac-asupra-patrimoniului-nost-ru-natural-451203.html>

Dovada absolută că nota de fundamentare și proiectul de OUG sunt redactate nu pe baza documentelor oficiale, ci pe baza știrilor false, este că este scris: AHE Rastolnita, și nu Răstolița, este folosită denumirea greșită care apare doar în o serie de știri false ale propagandiștilor anti-stat de drept.

Nu este nicio urgență să ne distrugem masiv natura! Urgența este exact în sens invers, să protejăm natura, să o conservăm. Mai mult, să o refacem! Suntem în deceniul ONU al refacerii ecosistemelor. Iar specialiștii au concluzionat că distrugerea naturii este o amenințare pentru umanitate chiar mai mare decât schimbările climatice.

<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/la-destruction-de-la-nature-menace-l-homme-au-moins-autant-que-le-rechauffement-20190429>

Nu mai este cazul să li se reamintească potențialilor semnatari pentru această OUG că semnătura pentru un act care încalcă flagrant o serie de legi reprezintă abuz în serviciu. În plus, este și un demers de încălcare a două decizii judecătorești

definitive, cele care au salvat Defileul Jiului și Bâsca Mare, și de obstrucționare a justiției, de a acoperi prin noi lucrări lucrările ilegale de până acum din Defileul Jiului, pentru care DNA instrumentează un dosar, și nu numai. Este un fel de OUG 13, pe ecocide.

Care este de fapt principala cauză a întocmirii acestui document siderant? Este evident incompetența totală de la nivelul Ministerului Energiei, care nu este în stare să scrie un proiect energetic contemporan, ci doar să caute prin sertare proiecte ceaușiste. Ne ajunge să plătim costul financiar al finanțării acestui minister inutil, nu putem accepta să plătim și un cost de mediu colosal, ireversibil, noi și generațiile următoare.